

Wyrok z dnia 6 czerwca 2001 r.

I PKN 461/00

Niewielkie różnice w sytuacji poszczególnych pracowników nie są podstawą podważenia zasadności wypowiedzenia umowy o pracę na czas nie określony (art. 45 § 1 KP) jednemu z nich, wybranemu przez pracodawcę.

Przewodniczący SSN Kazimierz Jaśkowski (sprawozdawca), Sędziowie: SN Józef Iwulski, SA Kazimierz Josiak.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 6 czerwca 2001 r. sprawy z powództwa Pawła C. przeciwko Przedsiębiorstwu Produkcyjno-Handlowo-Usługowemu „C.” S.A. w B. o uznanie wypowiedzenia za bezskuteczne, na skutek kasacji powoda od wyroku Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach-Ośrodka Zamiejscowego w Rybniku z dnia 16 marca 2000 r. [...]

o d d a l i ł kasację.

U z a s a d n i e n i e

Powód Paweł C. w sprawie przeciwko Przedsiębiorstwu Produkcyjno-Handlowo-Usługowemu „C.” S.A. w B., wniósł o uznanie wypowiedzenia umowy o pracę za bezskuteczne. Powód pracował u strony pozwanej od dnia 1 marca 1994 r. na stanowisku operatora żurawia wieżowego. Pismem z dnia 25 czerwca 1999 r. pozwany wypowiedział mu umowę o pracę, wskazując jako przyczynę likwidację stanowiska pracy (art. 10 ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy oraz o zmianie niektórych ustaw - Dz.U. z 1990 r. Nr 4, poz. 19 ze zm.).

Wyrokiem z dnia 7 grudnia 1999 r. Sąd Rejonowy-Sąd Pracy w Tychach uznał powództwo za zasadne i przywrócił powoda do pracy u strony pozwanej na dotychczasowe warunki pracy i płacy oraz zasądził od pozwanego na rzecz powoda wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy w wysokości 1.265,42 zł. W uzasadnieniu wyroku Sąd pierwszej instancji uznał, że w rozpoznawanej sprawie nastąpił niepra-

widłowy dobór pracownika do zwolnienia.

Wyrokiem z dnia 16 marca 2000 r. [...] Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach-Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku zmienił wyrok Sądu Rejonowego w ten sposób, iż powództwo oddalił. W ocenie Sądu drugiej instancji pozwany, wypowiadając umowę o pracę powodowi wskazał rzeczywistą i konkretną przyczynę. Jako kryterium przyjął on bowiem poziom kwalifikacji zawodowych i dyspozycyjność pracownika w sytuacjach awaryjnych.

Kasację od wyroku Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach-Ośrodka Zamiejscowego w Rybniku wniósł powód.

W kasacji strona powodowa zarzuciła zaskarżonemu wyrokowi: 1) naruszenie prawa materialnego poprzez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie art. 45 § 1 KP, 2) naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na wynik sprawy, a polegające na niewyczerpującym przeprowadzeniu postępowania dowodowego (art. 227 KPC), oraz na dowolnej ocenie wiarygodności i mocy dowodów (art. 233 § 1 KPC).

W skardze kasacyjnej strona powodowa wniosła o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu-Sądowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach-Ośrodkowi Zamiejscowemu w Rybniku lub innemu Sądowi równorzędnemu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest bezzasadna. Sądy obu instancji podniosły, zgodnie z uchwałą Izby Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 27 czerwca 1985 r., III PZP 10/85 (OSNCP z 1985 r. nr 11, poz. 164), w sprawie wykładni art. 45 KP, że zmniejszenie stanu zatrudnienia w zakładzie pracy stanowi uzasadnioną przyczynę wypowiedzenia, a organ rozpatrujący spory pracownicze nie jest powołany do badania zasadności i celowości zmniejszenia stanu zatrudnienia (teza IX).

W uzasadnieniu powyższej tezy Sąd Najwyższy zauważył, iż ze względu na konieczność pozostawienia zakładowi pracy stosownej swobody decyzji, bez której realizacja polityki kadrowej byłaby nadmiernie utrudniona, wypowiedzenie umowy określonego pracownikowi może być zakwestionowane, jeżeli między nim a innymi pracownikami występują wyraźne różnice w wykonywaniu obowiązków pracowniczych i kwalifikacjach zawodowych, a także innych przesłankach przemawiających

za ochroną tego pracownika. W rozpoznawanej sprawie, strona pozwana zatrudniała czterech operatorów żurawi wieżowych, w tym dwóch posiadało uprawnienia II klasy na ich obsługę oraz staż pracy znacznie dłuższy od stażu powoda, natomiast trzeci operator - Bogdan K. i powód posiadali uprawnienia III klasy i zbliżony staż pracy, a jeden z nich musiał zostać zwolniony. W konkretnej sprawie, gdy sytuacja zawodowa (kwalifikacje i wykonywanie obowiązków pracowniczych) grupy pracowników jest zbliżona pracodawca może używać dodatkowych kryteriów doboru do zwolnienia wynikających w pierwszym rzędzie z dbałości o własny interes. W rozpoznawanej sprawie czynnikiem, który zdecydował ostatecznie o doborze pracownika do zwolnienia, była kwestia dyspozycyjności. Bogdan K. zamieszkiwał bowiem bliżej pozwanego zakładu pracy niż powód, a tym samym był on bardziej dyspozycyjny, co potwierdziła jego częstsza, niż powoda, praca w sytuacjach awaryjnych. Należy zatem zgodzić się z oceną Sądu Okręgowego, który uznał, że kryterium poziomu kwalifikacji i dyspozycyjności przyjęte przez pozwanego w sytuacji konieczności ograniczenia przez niego ilości zatrudnionych pracowników jest całkowicie dopuszczalne i sprawiedliwe oraz że powyższe kryteria nie naruszają zasad współżycia społecznego. Wypowiedzenie umowy o pracę musi być uzasadnione (art. 45 § 1 KP), ale nie oznacza to, że pracodawca jest całkowicie pozbawiony prawa doboru pracownika do zwolnienia. Niewielkie różnice w sytuacji pracowniczej zwolnionego pracownika w porównaniu z innymi pracownikami nie są podstawą do podważenia zasadności wypowiedzenia.

Przepis art. 227 KPC określa co jest przedmiotem dowodu. Wskazany przez stronę powodową zarzut kasacyjny jest zatem zbyt ogólny i na jego podstawie nie można kwestionować prawidłowości przeprowadzonego przez Sąd Okręgowy postępowania dowodowego. Powołany przepis nie stanowi o obowiązkach sądu dotyczących rozpoznawania wniosku dowodowego. Obowiązek przeprowadzenia dowodu i warunki uzasadniające pominięcie dowodu, odmowę jego przeprowadzenia ocenia się w oparciu o treść art. 217 KPC. W rozpoznawanej sprawie, ten przepis nie został jednak powołany w kasacji.

Ostatnia wskazana przez powoda podstawa kasacyjna, to naruszenie przez Sąd Okręgowy przepisu art. 233 § 1 KPC. Postawienie w kasacji zarzutu obrazu art. 233 § 1 KPC nie może polegać na zaprezentowaniu przez skarżącego stanu faktycznego ustalonego przez niego na podstawie własnej oceny dowodów; skarżący może tylko wykazywać, posługując się wyłącznie argumentami jurydycznymi, że sąd dru-

giej instancji rażąco naruszył ustanowione w wymienionym przepisie zasady oceny wiarygodności i mocy dowodów i że naruszenie to mogło mieć wpływ na wynik sprawy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2000 r., I CKN 1169/99, OSNC 2000 z. 7-8, poz. 139). Strona powodowa w skardze kasacyjnej nie wskazała natomiast, że Sąd drugiej instancji uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, co mogłoby być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Przy sformułowaniu zarzutu naruszenia art. 233 § 1 KPC nie jest bowiem wystarczające przekonanie strony o innej, niż przyjął sąd, wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie, niż ocena sądu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 1998 r., III CKN 4/98, niepublikowany).

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy oddalił kasację w oparciu o przepis art. 393¹² KPC.

=====